

KRACHTIG GROEN HERSTEL VAN NEDERLAND

GEMEENTEN, PROVINCIES EN WATERSCHAPPEN GAAN SAMEN GEBIEDSGERICHT MET HET RIJK AAN DE SLAG MET DE OPGAVEN KLIMAAT, ECONOMISCH HERSTEL EN HET WONINGTEKORT.

KRACHTIG GROEN HERSTEL VAN NEDERLAND

Jan van Zanen
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Rogier van der Sande
Unie van Waterschappen

Theo Bovens
Interprovinciaal Overleg

INTRODUCTIE

We leven in een land met complexe opgaven, zoals het herstellen van de economie na corona, de enorme vraag naar woningen en de energietransitie en klimaatadaptatie. De decentrale overheden werken als één overheid voor onze inwoners. Voor hun welvaart, hun welzijn en hun gezondheid. We doen dat met de samenleving, zodat we de kracht van de regio, van wijken en dorpen benutten.

Samenhang van de opgaven
De grote maatschappelijke opgaven landen in de gebieden, steden en dorpen. Daar komen wonen, economie en energie samen. De energieopgave legt met zonneparken en windmolens een claim op dezelfde schaarse ruimte als de woningbouwopgave en klimaatadaptatie. Slim binnenstedelijk bouwen gaat hand in hand met het versterken van de lokale economie en het aanpassen aan klimaatverandering. Met het verduurzamen van woningen en gebouwen stimuleren we de economie.
De leefomgeving is voor inwoners één geheel: fysiek, economisch én sociaal. De grote opgaven zijn niet aan te pakken als losstaande thema's. Opgaven van wonen, economie en klimaat zijn onlosmakelijk verbonden met elkaar en met de opgaven rond digitalisering, bereikbaarheid, energie, water, stikstof, natuur, landbouw, leefbaarheid, cultuur, participatie. Uiteindelijk gaat het om brede welvaart.

Gemeenten, provincies en waterschappen willen de uitdagingen daarom in samenhang aanpakken. Dat kan alleen door een gebiedsgerichte vertaling naar de concrete omstandigheden in regio's, steden en dorpen. De komende vier jaar willen wij onze aanpak verder versterken. Alleen zo kunnen we concrete resultaten boeken. Dat is wat wij goed doen en waar we verder in willen investeren.

We zien graag dat de rijksoverheid daarin meegaat. Dat vraagt van het rijk meer samenhang en regie tussen de departementen, participeren in gebiedsgerichte oplossingen én volwassen interbestuurlijke verhoudingen. Hierbij horen ook betere financiële spelregels. Adequate financiering voor bestaande en nieuwe taken en respect voor de eigen belastinggebieden van de decentrale overheden. Dit zijn voor ons diamantharde voorwaarden. Zonder afdoende financiële afspraken kunnen de decentrale overheden niet bijdragen aan de ambities van het volgende kabinet.

Als decentrale overheden staan we voor uitvoeringskracht. Niet gescheiden, maar integraal. Niet alleen, maar samen. Ook met de rijksoverheid en met het nieuwe kabinet!

WONEN **LEEFOMGEVING**

Wij zetten ons in om 1.000.000 woningen te bouwen voor 2030. Naast aandacht voor de leefomgeving is leefbaarheid belangrijk in de aanbouw en verbouw van wijken. Waarbij water en bodem leidend zijn voor de inrichting. We zorgen voor een woningaanbod dat meebeweegt met demografische ontwikkelingen en veranderende wooneisen en -behoeften. We stimuleren een vlotte doorstroming in de huur- en koopsector. Woningen zijn toekomstbestendig, zodat mensen er hun hele leven kunnen blijven wonen. Nieuwe wijken zijn bereikbaar en beschikken over moderne voorzieningen. De decentrale overheden zijn aan zet voor een gebiedsgerichte aanpak voor de transitie van de landbouw, het terugdringen van de stikstofdepositie en het herstel van natuur.

Het kabinet kan helpen door barrières bij gebiedsontwikkeling weg te nemen. Door het investeringsvermogen van de woningmarkt te versterken en gelijktijdig te investeren in infrastructuur en bereikbaarheid. Het is belangrijk dat de woningbouwimpuls en het Volkshuisvestingsfonds structureel worden gemaakt en de verhuurdersverheffing wordt afgeschaft.

KLIMAAT **ENERGIE**

Wij zetten ons in voor de uitvoering van de gemaakte afspraken uit het Klimaatakkoord. En willen die verbinden met de opgaven van klimaatadaptatie. Zo wordt de oplossing efficiënter en beter betaalbaar.

Het kabinet kan helpen door een nationaal kader te bieden en ondersteuning en bevoegdheden te geven voor een goed werkende regionale uitvoering. Door in lijn met het ROB-onderzoek naar de uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord voor decentrale overheden voldoende financieel te ondersteunen bij de RES en de aanpak van aardgasvrije wijken. We gaan door met het uitvoeren van de gemaakte afspraken uit het Klimaatakkoord. Dat vraagt wel stabiliteit en continuïteit van het rijksbeleid. Een koers waaraan Nederland zich kan committeren voor de duur van de transitie, langer dan de duur van één regeerperiode.

ECONOMISCH **HERSTEL**

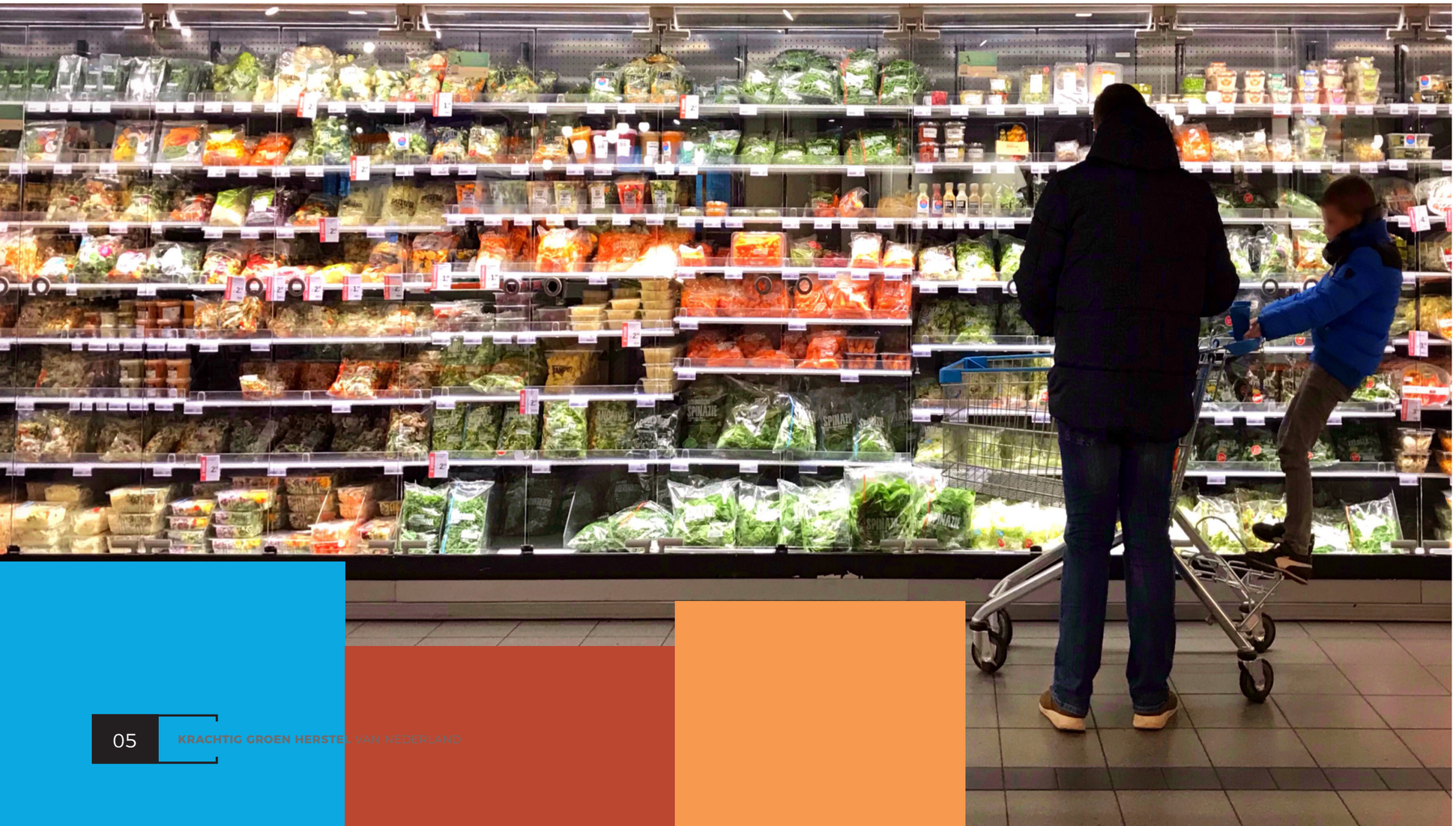
Wij zetten ons in om de regionale investeringen naar voren te halen en de transitieopgaven te versnellen. Om zo het economisch herstel aan te jagen. De economische impact van de coronapandemie is fors. Het herstel biedt kansen om de ambities op het gebied van duurzaamheid en de circulaire economie te realiseren.

Het kabinet kan helpen door de economische opgaven te verbinden met de opgaven van klimaat en wonen, zodat de arbeidsmarkt als economische motor kan draaien. De sociale en economische doelen moeten worden gekoppeld om perspectief te bieden voor stad en platteland. Haagse en Europese fondsen kunnen dit ondersteunen als ze hiermee verbonden worden.

GEDEELDE **VERANTWOORDELIJKHEID**

Het oplossen van de maatschappelijke opgaven van nu vormt de motivatie voor het werk van gemeenten, provincies en waterschappen in de komende kabinetsperiode. Als we goede afspraken kunnen maken over ieders rol en bijdrage willen wij verantwoordelijkheid nemen voor concrete resultaten in de opgaven. We willen met het kabinet kijken hoe we ter ondersteuning van die opgavegerichte aanpak onze digitale agenda kunnen versnellen.

De afgelopen jaren leerden ons dat de grote maatschappelijke opgaven alleen samen met de samenleving kunnen worden opgelost. Dat we het als overheid niet alleen kunnen en dat alle overheidslagen vanuit hun eigen taken en bevoegdheden moeten bijdragen. Omdat ieder gebied verschillend is hebben we een decentrale aanpak nodig. Door in gebieden, tussen gebieden en op nationale schaal te kijken hoe we de kracht van iedere regio kunnen inzetten. Zo kan elk gebied groeien in brede welvaart en tegelijkertijd bijdragen aan de oplossing van de opgaven op nationaal niveau.

NIEUWE **AFSPRAKEN**

We willen met het nieuwe kabinet concrete en verbindende afspraken maken.

We zetten ons in voor een interbestuurlijke aanpak met resultaat. We willen dat doen als één overheid: gebiedsgericht en samen met de inwoners van Nederland.

Daar is wel iets voor nodig. De afgelopen jaren hebben ons geleerd dat een gezamenlijke aanpak niet vanzelf tot succes leidt. We hebben in interbestuurlijke samenwerking scherpe kaders nodig, een helder mandaat, een goede democratische borging en voldoende financiële middelen.

Deze succesvoorwaarden zijn de afgelopen periode onder druk komen te staan, onder meer door de financiële problemen in het sociaal domein en door de uitholling van de motorrijtuigenbelasting.

Daarom stellen we als gezamenlijke decentrale overheden drie diamantharde voorwaarden aan afspraken voor de nieuwe kabinetsperiode:

- voldoende financiële middelen en een toereikend eigen belastinggebied,
- gelijkwaardigheid in interbestuurlijke verhoudingen,
- aandacht voor de uitvoerbaarheid van nieuwe taken en afspraken.

We wensen dat de rijksoverheid meebeweegt in het verbinden van opgaven door een meer ontkokerde werkwijze.

Gemeenten, provincies en waterschappen willen met het rijk en het nieuwe kabinet met en midden in de samenleving, als één overheid bouwen aan **een sterker Nederland!**

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

VNG

ip